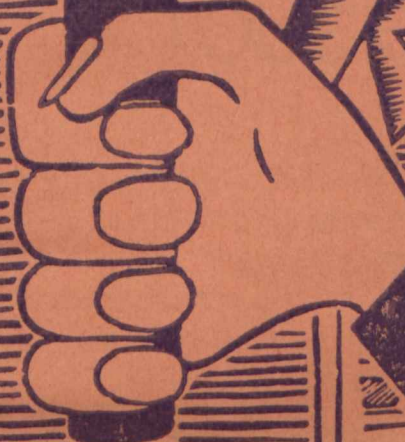

TÖUSEN KOIT!

MÄRTS

1936

4

TÕUSEV KOIT

NR. 4

(MÄRTSI KUU NUMBER)

ILMUB ÜKS KORD KUUS

REGISTERIMISEL

VÄLJAANDJA: PÕLTSAMAA TÖÖSTUSKOOLI ÕPILASKOND.
VASTUTAV TOIMETAJA: A. SUNDJA.

27. mai 1936. a.

- SISU:
1. Elu eest
 2. * Kevade ootel
 3. Põltsamaa tööstuskooli purilennuring
 4. Matemaatika
 5. Hääst kirjandusest
 6. Oma kooli poisse läbi läätsa
 7. Märt Põõsastiku vested
 8. Suguharu muusika looduses
 9. Üks vastlasõit

Elu eest.

Ed. Ranna.

Elmar oli nii ärritatud, et tal polnud püsivust end korralikult pestagi. Ta kaapas vaid paar korda märgade sõrmedega üle näo, niisutas veidi juukseid, mis kippusid pesemisel silmade ette, uuristas väikese sõrmega kõrvades ja valmis oligi pesemisega.

Aga kui oodatavat ei tulegi täna, vilksatas mõttekilluke läbi Elmari aju. Ei, seda ei suudaks Elmar enam taluda. Kui palju pikki, igavaid nädalaid, oli ta seda päeva ootanud. Kui palju oli ta sellele mõelnud ja milline suur tähtsus oli sell' päeval Elmari elus. — Ja nüüd see päev peaks mööduma sama monotoonselt, nagu kõik eelmised? Oh ei kauem tõesti Elmar ei suudaks enam oodata.

Õuest kostis tasast müdinat. Elmar kuulatas — kunagi varem polnud ta kuulnud sarnast häält siin, kodus. See häälinerines kõikidest tuntuist. Ta jooksis aknale. Nägi kuis väike sinisevärviline auto väljus õueväravast ja jätnud trepi ette maha kaks inimest. Elmar tundis nad esimesel hetkel. Õde, väikese pojaga oli siiski tulnud. Elmar otse värises ärrituse ja häämeele pärast. — Tänane päev peab otsustama, kas saab minust kaupmees, ehk ei miski — tagus Elmari ajus. Oh kui tore see on, kui tuleb õde, vaatab esiti Elmarile tõsiselt otsa ja lausub siis raeratates: „Elmar, sinust saab kaupmees. Paki oma asjakesed kokku, sest juba homme sõidame ära, poodi.“ Jah, räägib kindlast nii õde ja Elmar läheb, kaupmeheks õppima.

Vahepeal oli ema ruttanud vastu külalistele, et paluda neid esiteks tagatuppa ja siis lõunalauda, sest olid ju külalised näljased pika, väsitava reisi järele. Jällenägemise rõõmu, mida tunti, on võimatu kirjeldada, seda tundis vaid igaüks omas südames.

Lõunalauas siirdus jutt vastastikusele uudiste jutustamisele, mis aga Elmarit sugugi ei huvitanud. Õe otsust tema suhtes oleks ta tahtnud teada, kuid nähtavasti polnud õel seda meeleiski ja küsida ta ka miski hinna eest ei julgenud. Aja-

viiteks hakkas Elmar silmitsema oma väikest õepoega, Matit, kes istus ema kõrval teiselpool lauda.

See vaatas oma suurte, sinjste lapsesilmadega kordamööda igauhele otsa ja siis naerataski korra, vist leidis ta seltskonna küllalt naljaka olevat. Kui ta teist korda pööras silmad Elmarile ja nägi, et seegi teda vaatles, jäi tõsiseks ja vaatas kaua talle otse silmi. Elmarile näis, nagu vaataks ta ise oma lapsepõlve silmadesse. Meelestus varasem lapsepõlv. Esiteks vanapoolne taluhoone, poollagunenud kõrvalhoonetega, suur kivi tare taga koplis ja salk sihvakaid valgetüvelisi kaski. Siis üksik pikk kuusk teekäänul, saunamehe viletsa, viltuvajunud hurtsikuga ja veel kõigi juure üksikuid elamusi, mis on meeles vaid uduselt.

Hilisemad mälestused kerkivad juba selgemini vaimusilme ette. Hiiglapikk vana kõrtsilogu, pika ja sügava räästaalusega, kust vihmaga oli tore välja vaadata. Kõrtsi ees, üle maantee, oli aed ja teiselpool aeda õu, mille keskel asus saun, ja selle ees pika kooguga kaev. Saunast paarsada meetrit tagapool kasvas tihe, noor lepa võsa, kus sageli sai mängida pagemist, täksu j. n. e.

Karjalaut asus samuti kõrtsist tükk maad eemal, ka maantee ääres. See oli endise mõisa karjalaut, suur maa-kivist ehitis, mille ühest otsast viis pikk kivitrepp üles laudapääle. Trepist oli talvel lõbus kelkudega alla lasta. Hiigla hoo võttis kelk trepist alla libisemisel ja peatus vahest alles metsa-ülema maja ees, mis oli üsna trepi ligidal.

Suvel, kui kestsid pikemad sajud, ei saanud lapsed kaugemale, kui vaid suurele räästa-alusele kõrtsi ees. Seal valmistas liivast ja porist saiu, kompvekke j. m., mida üksteisele müütati haavalehtedest valmistatud rahade eest. Ja Elmar oli seal harilikult kaupmeheks. Tolajal valmiski Elmaris soov, õppida kord kaupmeheks ja see soov on püsinud temas senini.

Korraga hakkas väike Mati heledalt nutma, segades sellega Elmari mõtiskelu. Ta oli nähtavasti midagi kurku neelanud ja kõhis nüüd kogu väikese keha rappudes. Lõpuks, kui möödus kõha, lakkas ka nutt ja nüüd vaatles ta jälle oma süütute, märgade silmadega ümberolijaid. Viimastel polnud nagu aegagi Mati jaoks; sest jutustati õhinal uudisi, mida oli ju kogunenud kauase eemaloleku tagajärjel nii palju, nagu polekski neil lõppu. Elmar oli vahepeal laua äärest lahkunud

ja peitnud end tugitoolile, kust kuulas teiste kõnelust. Temal, kui poisikesel polnud veel täit sõnaõigust ja õieti polekski tal midagi olnud tol silmapilgul kaasaraäkida. Õdedega oli hoopis teine lugu. Need olid Elmarist vanemad.

(Järgneb).

Kevade ootel.

Ervin Lehepuu.

Antsuke istub nukralt akna all toolil ja vaatleb talvekülalise nokitsemist aknalaual. See väike, kollase puguga linnuke on Antsule seltsiliseks, on Antsu sõber. Ta lendab põõsalt põõsale või jälle hüppab aknalaual, kuhu Antsukese õde on rasvatükikesi riputanud. Neid nokitseb väike ja Antsule näib nagu väriseks ta kogu kehast, sest on ju väljas nii külm. Kui vilgas ta ometi on. Väikestel, nõtkuvatel jalgadel hüpleb ta kärsitult siia-sinna ja otsib rasvaraasukesi aknalaualt. Vahest vaatleb ta oma pisikeste, sädelevate silmadega Antsukest ja siis on viimasel nii hää meel, et tahaks temagi olla sarnane väike linnuke ja hüpata tema seltsis aknalaual.

Keegi lähenes vist aknale, sest ära lendas väike külaline, hüüdis jumalagajatuks vaid paar korda „sirts, sirts!“

Antsuke, Arumäe perepoeg, on alles nii väikene, et teda talvel teiste külalastega seltsis ei lubata kelgumäele minna.

Agä Antsuke, kes alalisest toasviibimisest väga tüdinunud, puhkeb härdasti nutma ning hüüab: „Kevade, kuhu jääd sa nij kauaks!“ Ning pisar, pisara järele langeb ta hõmaraiit põsilt rinnale.

Antsukese isa, kes parajasti tuppa astub, näeb last nutmas. Ta tõstab poja põlvedele, silkitab hellalt ta ruugeid juukseid ning ütleb: „Antsuke, ära nuta enam, ootame veel mõni nädal, siis on juba kevad ja võid ka sina teiste seltsis haljale murule mängima minna!“

Algul ei tahaks Antsuke nagu uskuda isa sõnu, ei tahaks uskuda, et kevad siiski juba tulemas on, kuid lõpuks usub ikkagi. Rõõmus naeratus tekib Antsukese näole ja mõlema käega isal kaelaümbert kinni haarates sosistab sellele õige tasakesi kõrvasse: „Isa, siis lubad mind metsa lilligi noppima minna — eks?“

„Jah, muidugi luban,“ naerab isa. Ta paneb Antsukese uuesti akna alla pingile istuma ja läheb välja, tööle.

Nüüd ei ole Antsukesel enam igav, sest ta teab, et pea on jõudmas kevad. Oh — kui tore võib ometi olla see kevad!

Juba mitu päeva pole Antsuke näinud enam kollase pugugä linnukest. Vist ära lennanud on ta kevadeks kuhugi kaugemale, sinna kuhu Antsukegi igatseb.

Põltsamaa tööstuskooli purilennuring.

Mõni aeg tagasi tekkis Põltsamaa tööstuskooli õpilaste keskel mõte, asutada nimetatud kooli juure lennuring. Lennuringi esimeseks ülesandeks oleks: soetada enesele purilennuk, millise abil õpilastel oleks võimalus arendada end purilennu alal.

Nüüd on see mõte saamas teoks. Lennuringi asutamiskoosolekut peeti 28. veebr. k. a. Juhatuse poolt välja-töötatud põhikiri võeti peakoosoleku poolt vastu ja on saadetud juba kinnitamisele. Juhatusse kuuluvad: õpilased Aleks.

Elterman, Elmar Valg, Aug. Venessaar ja õpetaja hr. H. Kulango. Lennuki soetamine on aga seotud kaunis suurte kuludega millest lennuring loodab siiski üle saada. Osa kapitali on juba koos kuna osa loodetakse hankida liikmemaksude-, korjanduste-, selleheaks korraldatavate pidude sissetulekute- j. n. e. näol. Kool omalt-poolt toetavat ringi materjaalselt. Kuna lennuk kavatsetakse ehitada ise, kooli töökodades, milleks koolilt vastav luba olemas, siis on võimalik, et lennuki ehitamisega tehakse algust juba lähemal ajal, kui saabub kohale vastav materjal. Ehitustööde ajaks sõidab kohale ka vastav intstruktor kes juhatab ehitustööde tegelikku läbiviimist.

Lennuk loodetakse valmis saada vähemalt kevadeks ja kui lennuringi tegevus areneb sarnaselt, nagu on see ettekatvatsetud, siis võiksid ringi liikmed juba eeloleval suvel liugelda omal lennukil. Staadion ja jõumasin, millise abil oleks võimalik lennukit õhku vedada, on koolil olemas. Pearaskuseks on aga, nagu nimetatud, lennuki ehitamine mis nõuab palju püsivat tööd, kuid usume, et lennuringi liikmeil seda jätkub. Ühiselt tööle asudes ja järjekindlalt töötades ei tohiks lennuki ehitamine saada kellelegi koormavaks, pealegi on enam kui kindel, et tema ehitusel nähtud vaev end kord rikkalikult tasub.

Purilennukil lendamine iseenesest on väga huvitav spordi-ala, mis iseäranis suurt poolehoidu leidnud koolinoortes välismaal ja ka viimasel ajal Eestis. Lendamine nõuab enesekindlust, kiiret otsustamisvõimet ja tegutsemist j. t., ning sageli, viibides kõrgel õhus, tuleb riskeerida eluga. See ongi mis teeb lendamise huvitavaks, meelitavaks.

Senini on lendamine mootorlennukitel veel võrdlemisi kallis ja selletõttu paljudele kättesaamatu, kuid kindel on, et tulevikus, kui tiheneb lennuliinide võrk ja võetakse lennukeid suuremal määral tarvitusele praktilises elus, muutub ka neil lendamine sama kättesaadavaks nagu on seda praegu autosõit.

Lennukite tulevik on veel ees, sellepärast on väga tähtis, et õpiksime neid tundma ja oskaksime neid käsitleda kui praegusaja moodsamaid liiklemisvahendeid.

E. R.

Matemaatika.

N. L. järele.

Direktor märatses . . . Sõna tõsisel mõttes märatses. Ta pildus toole ja kõike, mis oli kättesaadav ja mitte põranda külge kinni needitud.

„Mida peab säärane asi tähendama,“ karjus ta „nii palju raha ilma minu käsuta välja loopida? Ma olen sunnitud Teid vallandama. 328 krooni. Kas kuulete, — vallandama!“

Viimased laused ta karjus meeletus vihas. Ja tal oli küllalt põhjust vihane olla. Ilma tema teadmata nii palju raha loopida, see oli ju äärmine sigadus.

„Härra direktor, see oli ju Teie enda käsk,“ julges piuksatada vaene, patune kantselei ülem ja tõi kusagilt paberi, millele oli ka selgelt ja suurelt punase tindiga kirjutatud: „Anda igale ühele 41 (nelikümmend üks krooni).“ Ja allkiri — tõesti direktori oma.

Lühikese, järsu käsuga saatis direktor kantseleiülema välja ja jäi üksi. „Kuidas võisin ometi nii rängalt eksida?“ põmises ta oma ette „nii palju raha ära jagada — see on ju hullumeelsus!“

Nüüd võttis ta paberi ja pliiatsi ning arvutas ja arvutas. Summa tuli igakord äärmiselt õige.

„41 \times 8 on ju 328! Aga kust tuleb see 41?“ Sellest ei saanud ega saanud direktori härra aru.

Asjal oli aga oma konks, või õigemini öeldud „sigadus“ sees, ja nimelt järgmine :

Enne jõulu pühi olj otsustatud ametnikkudele pühade kinki teha, milleks otsustati ärakasutada kantselei tulude puhas ülejääk, — 40 krooni. Kantseleiülem oli direktorile sellekohase ettepanekuga esinenud ja palunud raha oma äranägemise järele ära jagada. Vastava paberi peal olid ka kaheksa ametniku nimed, kes pidid kingitusi saama. Siit see keertsõlm algaski.

Direktor oli eelmisel õhtul kaunis tugevasti napsutanud ja samuti ka nüüd peaparandust võtnud ning matemaatikaga ei hiilganud ta ka mitte.

„Minu printsiip on, ei iialgi kellelegi ülekohut teha,“ mõtles ta „ja kõige õigem on, kui annan igaühele ühepalju, päälegi ühesugused hoolsad ja hääd on nad mulle kõik. Ja, loomulikult, nii on see kõlge parem“ . . .

Ta sirutas käe paberilehe järgi ja end natuke halvasti tundes, hakkas kõssitõmbunult arvutama.

Peab veel kord mainima, et direktor juba lapsepõlves kõigi selle vastu järelestust tundis, millel vähegi ühist matemaatikaga. Siin aga oli lihtne jagamine.

Ta võttis pliiatsi ja kirjutas : 40 : 8. „Saatan võtku, ei tea veel ühtkordühte!“ sõimas ta abitult.

„Kuus korda kaheksa on, . . . seitse korda kaheksa on, . . . kaheksa korda kaheksa on . . . on . . . jah, on 64.

Agaga see on ju liig palju, katsume sellest pool võtta . . . pool . . . on 32! Jah, muidugi.

Nii siis :

$$\begin{array}{r} 40 : 8 \\ \underline{32} \quad 4 \\ 8 \end{array}$$

Kaheksa jääb järgi, tähendab tuleb veel üks kord võtta.

$$\begin{array}{r} 40 : 8 \\ \underline{32} \quad 41 \\ 8 \\ \underline{8} \end{array}$$

Nõnda siis — 41 . . . Hm . . . näitab nagu liig suur summa olevat, eksisin vist jagamises. Pean järele proovima.

Jagamist proovitakse korrutamisega . . . seda ma mäletan kindlasti . . . jah korrutamisega. See vist on ka ainuke asi, mis mul sest neetud matemaatikast meelde on jäänud.

Nii siis 41×8 on . . . üks korda kaheksa on kaheksa. Neli korda kaheksa on . . . kolmkümmend kaks.

$$\begin{array}{r} \text{Järjekult } 41 \times 8 = 8 \\ \quad \quad \quad + \underline{32} \\ \quad \quad \quad 40 \end{array}$$

Tähendab, jagamine on õige.“ Ja ta kastis sule punase tindi sisse ja kirjutas: „Anda igale ühele 41 krooni.“

Nüüd direktor mõtles ja mõtles . . . kuidas sai ta ometi nii raskelt eksida.

„Mis tehtud on tehtud ja see neetud arvutamine ka enam ei aita.“ Ta võttis sulepea ja viskas selle kaugemasse nurka ning midagi oma ette mõmisedes väljus toast.

Matemaatika! . . .

Hääst kirjandusest.

Kes tahab elada kõrgemat, vaimlisemat elu, kes ütleb end armastavat oma rahvast, kes tahab kaasa töötada rahva kui ka üldise kultuuri tõstmiseks; — see kandku endas ja levitagu oma ümbruses vaadet:

Vaimu ja kultuuri paremaks kandjaks on kirjandus. Kirjandus on rahva kehastatud vaim. Kirjanduseta ei oleks kultuuri, ei oleks sarnast elu, nagu elame, vaid valitseks olukord, mida me ei suuda praegu täiel määral ettekujutada.

Hää raamatukogu on maja kõige väärtuslikum ja ilusam ehe. Maja ilma raamatukoguta on nagu maja ilma akendeta. Tuntud on lause: „Näita oma raamatukogu, ütle mida sa loed ja ma ütlen, kes sa oled!“

Iga hää raamat aitab tõsta kogu väärtust. Soetagem igaüks omale ilus raamatukogu kus leidugu palju väärtuslikku ja hääd kirjandust, ning kus ei puuduks ka kuukiri „Tõusev Koit.“

Sas-sas.

Oma kooli poisse läbi läätša.

(järg).

Aleks. Elterman. Koolis tuntud kuulsa raadiotehnikuna. Produtseerib iga kuu ühe raadio vastuvõtja ja pühendab üldse kogu oma vaba aja raadiotele. Armastab väga raadiomuusikat kuid kõnede vastu on hoopis hoolimatu ja nende ilmudes sunnib sageli vastuvõtja vaikima.

Kawatseb õppida elektrotehnikuks ja sondeerib juba nüüd pinda tehnikumi astumiseks. Peale eelmaintu on Elterman veel hea sportlane ning väga korralik õpilane.

Joh. Rapp. Kooli hoolsam õpilane. Õppelööst wõtab osa ainult praktilisel alal, kuna teooria on tema arwates null. Tunneb suurt huwi kära- ja rahwarikaste kooswiibimiste, nagu: turgude, laatade j. t., wastu. Wiimasel ajal praktiseerib kest-wuspuhkamise alal. Armastab palju ja kõwa häälega rääkida, ning heita nalja; sellelõttu on huwitaw kaasõpilane ja oodatud alati wastawas seltskonnas.

Teodor Kivistik. Diskreetsem õpilane. On praegu koolis „nudipeade“, esindajaks ja kawatseb kuuldawasti oma põhimõttele ses suhtes jääda kindlaks kuni surmani. Wihtub maapealseid lõbusid ja püüab ise elada wõimalikult piibli effekirjutiste järele, mis tal senini on ka suurepäraselt õnnestunud.

Tunneb erilist huwi sõjaasjonduse wastu ja loeks wastawat kirjandust kogu eluoeg, kui poleks feisi toiminguid mis feda selles takistawad, Õppetöös on Kivistik hoolas ja edasipüüdlik, kaasõpilaste wastu alati sõbralik-wastutulelik.

Märt Põdsastiku wested.

Peaa kohe alguses ütles, et ega niid inimesed ei oska ja rahos ja õndsuses elada. Kos kohapääl neid rohkem koos elab, sinna tikub harilikult ikke wanasarwik wahale ja sis on kohe tüli lahti. Nigu see Saksamaagi muudkui norib kohe teeste rahulikkude inimestega, just kui ilusti rahos ei oskaks elada. Itaalia ja Abessiinia iseenesest mõista kisuwad, et hirmus efekujutadagi ühel kõrralikul ristiinimesel ja nüüd Saksa ka püüab järgi ahwida. Ajalehed aina kubisewad sõja ja selle puhkemise wõimaluste kirjeldustest nii et pea paneb huu-gama kohe. Mea, Märt, põle küll suur sõjamiis, kuid seda ma arwan küll, et ega sii sõda kedagi wäärt põle, rikub ikke inimeste närwid ära ja tiib wiil muidki pahandusi.

Meo korteri naaber, woorimees Jirmann, ei saa änam õõsigi magada. Kargab wahest südaõõstunnil woodist, wõtab seinalt pika, nahkse piitsa, millega ta pæwal ruuna ergutab, ja kukub tollega wanamoari piitsutama; et näh ja nõõ, astu ruttu, punased on jo kannol. j.n.e. Jo ta ikke unes näeb seda sõda ja põgenemist ning ärgates, unisest pääst wahetab wana-moori ära oma truu hobusega.

Näh, üks Kaarlimõisa poiss, kis lugenud ajalehest sõja-kirjeldusi, olnud tollejärele nii hirmu täis, et pugunud salaja internaadis riiete kappi ja lasknud usaldusmiist ukse wäljast-poolt kinni naelutada, et nii sõjakoledustest müüda hiilida.

Üks mo sõpradest, kuuldes ähwardawast sõjahädaohust, joosnud õgwa pandimajasse, et wiia sinna oma wiimanegi kolinatuke, sest ega tää mis iis oolab, jää wiimaks muidu kõigest ilma Mea, Märt Põdsastik, ei tahas küll hästi uskuda seda sõja puhkemist, kuid teesed kõik räägiwad ja kardawad, sis nigu wägisi kipub wõtma kogu oma oleku na imelikuks. Ei tia, wõib olla on teestel põhjustki karta?

Otsustasin lõpoks minna õige kõrraks kohwikusse ja wõtta ühed wäikesed kuremariini tipsud, et hjem nigu julgem sis saatusele silma waadata. Wast ehk edäspidi näeme, kuidas niid ilma asjad klaariwad.

Seniks nägemiseni

Märt Põdsastik.

Suguharu muusikud looduses.

Kui mängib kuulus suguharu —
jäab kuulutama kooli Jüts
ja, mõtleb, kaalub, peab aru,
miks mühiseb me' kasumets.

Ning hiljem kui ju taipab ta,
et metsas muusikud
Jüts ablodeerib metsaga,
on unun'd raamatud. —

Üks wastlasõit.

Erakordselt rohkesti hakkas täna õhtul kogunema kelgutajaid Supsi trepimäele. Tuli wäikesi koolipoisikesi- ja tüdrukuid, kui ka suuremaid, wallatuid külanoori, küll kelkudega ja ilma. Kilgati, naerdi, loobiti üksteist lumepallidega ja tehti muid ülemeelikuid nalju.

Mul oli hea waadelda noid, lõbutsewaid inimesi, sest mu korter asub otse trepimäe wastas, metsaülemaja maja teisel korral. Siit, aknast waadatuna paistab trepimägi kui peo peal. Mul enesel polnud lusti wälja minna, kuigi oli wastla-õhtu ja trepimäel nii palju noori. Ofsustasin piirduda teiste lõbutsemiste pealtwaatamisega.

Kelgud firiti üles, trepi harjale, kust algas hoogne sõit alla. Esiteks startis üks, siis teine, kolmas, neljas, j. n. e., kuni wuhisesid kõik kelgud reas, üksteise järele, alla kõrgest ja kaunis järsust ning kitsast trepimäest. Mõnigi kelguomanikkest ei olnud küllalt osaw juht oma sõidukil ja selle tagajärjel lendas kelk sageli kummuli, paisates kelgulolijad kaugele lumme. Tüdrukud kiljusid heledate häältega poiste madalamatoonilise naeru saatel. Täusti uuest, klopiti lumi riiefelt ja ikka jälle trepiharjale weeti kelk, et uuesti naufida ülilmõnusat wastlaliugu.

Mulle forkas eriti silma üks wäike, halli palituga poiss, kes oli teiste kelgutajate hulgas kõige pisem ning ühtlasi omas ka haruldaselt ilusa, wäikese kelgu. To wäike kelgutaja oli ise wõrdlemisi tragi. Ainuski ringi ei jätnud ta waele, waid eranditult esimesena oli ta alla liuglemise järele uuesti trepiharjal ja — ta sõitis alati üksinda, ehkki ta kelgul oleks jatkunud ruumi weel teisele femasuurusele. Ei kukkunud ta ilalgi ka ümber oma tibia-tillukese kelguga, waatamata sellele, et ta mäest allumisel alati andis kulgule enne fugewa hoo. Osawalt tüüris ta oma wäikese sõiduki määda eelsõitjaist, kui need liuglesid aeglasemalt ehk kukkusid ümber teel. Ilm oli muutunud wahepeal üsna hämaraks, kuid kelgutajad kilkasid endiselt trepimäel.

Ma ei näinud õieti kuidas see juhtus, silmasin korraga trepiharjal sama halli palituga kelgutajat, kuid ta polnud näinud enam üksi oma kelgul, waid ta seljataga istus umbes ta enese-suurune, kena tütarlaps, kes hoidis oma wäikeste kätega kõwasti kinni eesistuja õlgadest. Wiimast korda waatas wäike kelgujuht üleõla oma kaassõitjale, et weenduda, kas wiimane on küllalt mugawas asendis. Leides nähtawasti kõik korras olewat, andis ta jalgadega kelgule tõuke ja silmapilkselt hakkas see trepist alla liuglema.

Olin kangesti huwitatud sest sõidust, selle pärast jälgisin haalega wäikese kelgutajaid. Juba lähikese maa järele oli kelgul hiigla hoog sees, kuid — siis tuli õnnetus. Ma ei tea, kas oli see kelgu juhi wõi ta kaaslaste süü, korraga pööras kelk end, umbes poolel trepil, põiki ja lendas koos sõitjatega üle trepiääre alla. Kogu seltskond oli nähtawalt kokkunud. Kilked waibusid. Kellegil ei tulnud meele, minna õnnetuid abistama. Haarasin juba warnast mütsi, et rutata õnnetuskohale, heitsin weel wiimase pilgu läbi akna trepimäele, kuid jäin uuesti kohale. Nägin, kuis esimesena tõusis poisike. Ta polnud nähtawasti kuigi raskelt wigastatud. Nähes oma kaaslast üsna ligidal, lumel lamamas, ligines ta sellele ja kummardus põlwili olles ta kohale sügawalt, arwatawasti talle midagi sosistades. Siis haarasid tütarlapse käed poisikese kaela ümber, wiimane wõttis ta sülle ja kandis oma kelgu juure kus asetaski õige ettehoatlikult sõidukile oma õnnetu kaassõitja. Ise asus ta ette, kelku wedama ja nad lahkusid trepimäelt.

Ma nägin, kuis poisikese nägu oli kaetud paksu werrega, mida ta aegajalt püüdis pühkida taskurätikuga. Õnnetuse tagajärjel oli kadunud lõbus tuju kõigil kelgutajail ja waikselt walgus laiali seltskond.

Istusin kaua weel aknal ja mõtlesin wäikestele kelgutajatel, kellede wastlaliug lõppes nii traagiliselt.

Usun, see poisike oli siiski suur — kangelane.

Arnold Heinaste.

